

Thái Thượng Cảm Ứng Thiên giảng giải

Chủ giảng: HT Tịnh Không

Chuyển ngữ: Cư sĩ Nguyễn Minh Tiến

Giọng đọc: NSUT Phú Thăng

Bài thứ 156

(Giảng ngày 11 tháng 2 năm 2000 tại Tịnh Tông Học Hội Australia, file thứ 157, số hồ sơ: 19-012-0157)

Thưa quý vị đồng học, cùng tất cả mọi người.

Mời xem Cảm ứng thiên, đoạn thứ 89, phần này trong cũng chỉ có tám chữ: **“Hà ngược kỳ hạ. Khủng hách ư tha.”** (nghĩa là: Khất khe bạo ngược với cấp dưới. Khủng bố dọa nạt người khác.) Việc xấu ác nói trong hai câu này cũng là những điều chúng ta rất dễ dàng phạm vào, đa phần đều thuộc về tập khí.

Hà khắc ngược đãi cấp dưới, như thời xưa là quan lại hà khắc ngược đãi dân thường, trong gia đình thì các gia đình trung lưu, thượng lưu thường có rất nhiều nô tỳ, đối với những người ấy rất thường có sự ngược đãi, không hề nghĩ rằng những kẻ dưới đó cũng là con người, cũng là con cái của người khác.

Chúng ta sau khi học Phật, đối với việc này hiểu được sâu xa hơn. Trong quá khứ làm những điều bất thiện nên giờ đây mới chiêu cảm quả báo như vậy. Người đọc sách hiểu lý lẽ, người thực sự học Phật thì đối đãi với kẻ dưới hết sức nhân hậu, tử tế. Chúng ta từ chỗ này suy ngẫm lại, chúng ta tu học có ai mà không hy vọng trong một đời này được thành tựu, thế nhưng vì sao không thể thành tựu? Thực tế là vì không thể khắc phục được phiền não của bản thân mình.

Nếu chúng ta đem những thủ đoạn hà khắc, ngược đãi người khác áp dụng với chính mình thì sự nghiệp tu tập không thể không thành tựu.

Trong quá khứ cũng như hiện tại, chúng ta nhìn xem, nói chung những người có thành tựu đều đối với bản thân mình hết sức nghiêm khắc, còn đối với người khác thì có thể khoan dung tha thứ.

Trong cuộc sống thường nhật, ngủ sớm dậy sớm, đó là điều quan trọng thiết yếu trong đời sống. Chỉ có điều đời sống ở nơi đô thị so ra rất khó, nhưng cũng vẫn có người làm được. Chúng ta cũng từng thấy, sáng sớm khoảng bốn, năm giờ, tại Singapore, tại Đài Loan cũng vậy, chúng ta đi đến những công viên, trường sở công cộng, đã có rất nhiều người đến đó luyện quyền, nhiều người đến đó luyện công. Mục đích của những người ấy bất quá chỉ là để được thân thể khỏe mạnh mà thôi. Ngày trước khi tôi ở California, gần nhà tôi ở có một ông già, đại khái cũng khoảng tám mươi tuổi, mỗi ngày đều dậy sớm lúc ba giờ sáng, cùng kết bạn ra ngoài đường chạy bộ, mỗi ngày chạy khoảng một giờ rồi mới quay về, đều là vì muốn rèn luyện thân thể.

Chúng ta nói là tu hành, mỗi ngày đều lười nhác, làm sao có thể thành công? Nơi đạo tràng thực sự tu hành thì Lão Hòa Thượng đối với quý vị đồng học phải có yêu cầu nghiêm khắc. Khi tôi mới học Phật, lúc đó còn chưa xuất gia, làm cư sĩ tu học với Pháp sư Sám Vân, sống trong nhà tranh ở Bộ Lý (tức là Puli). Thuở ấy Bộ Lý vẫn còn là làng quê, chưa có thủy điện, cho nên buổi tối không có đèn điện. Pháp sư Sám Vân mua được một cái bình điện xe hơi, dùng để thấp bóng điện nhỏ, loại bóng điện nhỏ dùng trong đèn pin. Mỗi phòng dùng một ngọn đèn, trước điện Phật thì có thấp thêm nến.

Cho nên, sống trên núi ấy cứ đến tám giờ tối là đi ngủ, ba giờ sáng thức dậy. Ba giờ rưỡi chúng tôi đều công phu sáng. Công phu sáng thì mỗi người tự thực hiện. Trên núi khi ấy thời công phu sáng là lạy Phật, sáng sớm lạy ba trăm lạy, mỗi người đều tự định mức công phu cho riêng mình. Pháp sư Sám Vân đã lớn tuổi, thật ra thì lúc ấy ông chỉ mới hơn bốn mươi tuổi, ông ấy lạy Phật động tác rất thông thả. Chúng tôi lạy ba trăm lạy thì ông ấy chỉ lạy khoảng một trăm. Ở trên núi còn có Pháp sư Đạt Tông, thể hình rất tốt. Ông ấy lạy Phật so với chúng tôi nhanh

hơn nhiều, lạy rất nhanh. Mỗi ngày ông ấy lạy đến một ngàn hai trăm lạy, tôi thì mỗi ngày lạy tám trăm lạy. Đó là thời khóa công phu cố định của tôi. Sau khi lạy Phật xong thì mọi người cùng nhau tụng Tam quy. Đó là thời khóa buổi sáng sớm.

Mỗi ngày quy định có hai lần tụng kinh. Khi tụng kinh thì cũng mỗi người tự tụng đọc riêng, quý vị thích tụng kinh gì, thích nghiên cứu kinh gì, tự mình chọn lấy. Nếp sống luôn giữ theo quy củ rất chặt chẽ. Nhà tranh tuy nhỏ, chỉ ở được năm người, nhưng [mọi người tu tập] rất tinh tấn, không để một ngày nào luống qua.

Nếu như có may may buông thả, lười nhác, sự nghiệp tu tập đương nhiên là không thể thành tựu. Cho nên, vì sao lại không nghiêm khắc ngược đãi chính mình? Việc ăn uống ngủ nghỉ càng đơn giản càng tốt. Tuy nhiên, Pháp sư Sám Vân hết sức xem trọng vấn đề dinh dưỡng, cũng không thể nói là không có lý.

Vào lúc đó tôi sống trên núi ấy làm công quả, chăm sóc cho ba vị pháp sư, một cụ già. Cụ già chính là lão cư sĩ Chu Kính Trụ, lúc ấy đã hơn bảy mươi tuổi. Tôi sống trên núi ấy để chăm sóc bốn người. Tôi sống như vậy trên núi được nửa năm, trong nửa năm đó lạy Phật hơn trăm ngàn lạy, quả thật đã có thể giúp tâm an định. Cho nên tôi có được nền tảng căn bản đó để về sau đến Đài Trung học giáo pháp. Khi học giáo pháp tại Đài Trung, mỗi ngày tôi vẫn lạy Phật ba trăm lạy. Hồi ở Bộ Lý mỗi ngày lạy tám trăm lạy, từ lúc đến Đài Trung trở về sau, mỗi ngày lạy ba trăm lạy. Lạy Phật là một cách vận động rất tốt, đối với sự khỏe mạnh của thân tâm có sự hỗ trợ rất lớn.

Cho nên, những ai muốn [tu tập] thành tựu thì nên khắt khe, nghiêm khắc với bản thân mình, nhưng không được dùng cùng phương thức đó đối với người khác. Đối với người khác như vậy là sai lầm, tội lỗi.

Trong phần chú giải của sách Vựng biên dẫn một đoạn có lời Phật dạy. Đoạn này chính là trích từ kinh Thi-ca-la-việt, một bộ kinh thuộc Tiểu thừa. Trước đây khi tôi ở Đài Trung có học qua kinh này.

“Phật dạy Thi-ca-la-việt, hết thấy người đời, đối đãi với kẻ ăn người ở phải chú ý năm việc.”

Đó là Phật dạy chúng ta cách đối đãi với kẻ dưới mình như thế nào. Phật dạy:

- “Thứ nhất, trước hết phải lưu tâm đến các nhu cầu đói no, lạnh nóng của họ, rồi sau mới sai khiến công việc.”

Điều này hết sức quan trọng thiết yếu. Trước hết phải quan tâm đến đời sống của kẻ dưới, sau đó mới có thể sai khiến họ.

“Thứ hai là khi họ có bệnh phải lo mời thầy thuốc chữa trị.” Nhất định phải hết lòng hết sức giúp đỡ hỗ trợ cho họ điều trị bệnh.

“Thứ ba là không được sai lầm dùng đòn roi, đánh đập, cần phải tra xét sự việc rõ ràng rồi sau mới trách phạt. Việc có thể tha thứ thì nên tha thứ; không thể tha thứ được mới phải trách phạt để dạy dỗ.”

Kẻ dưới mình có những lúc lầm lỗi, đó là chuyện không thể tránh được. Người ấy vì sao phải lưu lạc làm thân nô bộc? Chúng ta có thể hình dung tưởng tượng được, là vì họ không có trí tuệ, ngu si, lỗ mãng, đần độn, vậy thì khi làm việc có lý nào lại không lỗi lầm? Cho nên khi họ đã có lỗi lầm, cần phải quan sát kỹ, điều nào có thể khoan dung tha thứ được thì nên tha thứ; không thể tha thứ được thì phải dạy dỗ, không thể tùy tiện dùng đòn roi đánh đập. Đặc biệt là trong xã hội hiện tại, xã hội hiện tại này không cần phải nói đến việc dùng đòn roi đánh đập, như vậy là quý vị phạm pháp rồi, luật pháp quốc gia không cho phép như vậy, chỉ cần lời nói, thái độ có chút nghiêm khắc thôi đều đã kết thành thù oán với đối phương. Trong xã hội hiện đại này tồn tại tâm lý báo thù, hành vi báo thù, cho nên xã hội đại loạn. Chúng ta trong việc xử sự, đối đãi với người, tiếp xúc muôn vật, không thể không hết sức lưu tâm tỉ mỉ,

không thể không cẩn thận, có những lúc tai họa như thế không biết từ đâu ập đến, đó chính là do sự sơ xuất xem nhẹ của chính mình.

“Thứ tư là khi kẻ dưới mình có đôi chút tiền riêng, không được tìm cách đoạt lấy.” Những kẻ dưới mình cũng có lúc tích cóp, dành dụm được đôi chút tài vật, đó là sở hữu của riêng họ, nhất định không thể cướp đoạt lấy.

“Thứ năm là khi cung cấp, phân chia món gì cho kẻ dưới đều phải công bằng, bình đẳng như nhau, không được có ý thiên vị.” Khi có nhiều người giúp việc trong nhà, việc thưởng phạt phải công bằng, những thứ phân chia cho mọi người đều phải bình đẳng, như y phục, thức ăn uống, đồ dùng hằng ngày, hoặc tiền bạc, hết thảy đều phải bình đẳng, như vậy mới không dẫn đến sự bất bình, oán hận trong lòng họ.

Chúng ta đọc qua một đoạn văn này, không chỉ là áp dụng đối với thuộc hạ, cấp dưới của mình, mà hiện nay phạm vi tiếp xúc của chúng ta rất rộng, đặc biệt là trong thế kỷ này, chúng ta tinh táo quan sát, nói theo cách của những người nước ngoài là du nhập một nền văn hóa đa nguyên, một xã hội cùng nhau tồn tại và phát triển, thì những lời răn dạy của đức Phật chúng ta càng phải khắc ghi bền chặt trong lòng, phải y theo lời dạy vâng làm.

“Khủng bố dọa nạt”, trong chú giải nói có hai loại. Thứ nhất là gặp người đang lúc nguy nan cấp bách, đã không an ủi giúp đỡ, lại cố ý giả làm ra vẻ có quyền thế đến dọa nạt người ấy. Loại thứ hai là mưu lợi, là những việc hại người lợi mình. Trong những thủ đoạn hại người như thế thì việc khủng bố, dọa nạt là thường gặp nhất. Những chuyện như thế này từ xưa đến nay khắp nơi đều có, đặc biệt là với những người thật có quyền uy, thế lực, xem thường áp bức những người dân thường. Thủ đoạn như thế này thường gặp nhất.

Trong phần chú giải cũng nêu ra hình tượng Bồ Tát Quán Thế Âm. Bồ Tát Quán Thế Âm ở trong chỗ tai nạn nguy cấp sợ sệt của chúng sinh mà bố thí pháp vô úy, giúp chúng sinh an ổn không sợ sệt. Bồ Tát Quán

Thế Âm là bậc tu hành chứng quả, đó là nhân tố trước tiên, cứu khổ cứu nạn, nên chúng ta tôn xưng Bồ Tát Quán Thế Âm là Bậc Thí Vô Úy. Vì thế, đối với những người đang lúc gặp cơn nguy cấp khốn khó, chúng ta cần phải an ủi họ, phải giúp đỡ hỗ trợ cho họ lìa khổ được vui. Đương nhiên, trong việc này cũng cần phải có trí tuệ cao độ, phải có kiến thức rất sâu rộng, chỉ bày mở lối cho người, khiến người giác ngộ, hóa giải được kiếp nạn.

Những nhân tố tạo thành kiếp nạn đương nhiên là rất nhiều, nhưng trong số đó nhân tố quan trọng thiết yếu nhất là gì? Chính là sự chấp trước sự chấp trước kiên cố, khiến hai bên không thể nhường nhịn lẫn nhau, cho nên tai nạn mới phát sinh. Nếu đôi bên đều có thể nhường nhau một bước, thiên hạ ắt được thái bình, tai nạn liền được hóa giải. Con người vì sao không thể buông bỏ sự chấp trước. Các nhân tố trong việc này cũng rất phức tạp. Đức Phật dạy rõ ràng, sự chấp trước kiên cố là từ trong ngã kiến, ngã tham, ngã ái, ngã si mà sinh ra. Kinh luận của [Pháp] tướng tông có nói: “Bốn phiền não lớn thường theo nhau.” Từ chỗ này sinh ra chấp trước không hiểu rõ được chân tướng của vũ trụ nhân sinh. Vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, đó là tạo nghiệp. Đã tạo nghiệp nhân ấy rồi, quyết định không thể tránh được quả báo.

Cho nên, con người sinh đến thế gian này để làm những gì? Câu trả lời của đức Phật, chúng ta càng suy ngẫm càng thấy hữu lý: “Con người sinh ra để trả nghiệp.” Trong quá khứ quý vị đã tạo nghiệp nên bây giờ sinh đến đây để nhận quả báo. Sự việc chỉ có vậy. Trong quá khứ tạo nghiệp thiện, đời này được quả báo lành. Trong quá khứ tạo nghiệp xấu ác, đời này chịu quả báo ác. Chúng sinh trong sáu đường đều như thế mà thôi.

Thực sự tham cứu thấu đáo, biết được rõ ràng thì từ nay về sau sẽ không còn tái tạo nghiệp ác, dù bất kỳ ai làm hại đến ta, ta cũng đều có thể nhẫn chịu, không oán trời trách người. Biết rõ được những gì? Biết rằng đó chính là nghiệp của chính ta tạo ra trong quá khứ, ngày nay phải chịu quả báo như vậy. Quả báo đã nhận chịu xong, ta không tiếp tục tạo

nghiệp xấu ác thì tương lai sáng tỏ rõ ràng. Trong lòng nếu có chút oán hận thì nghiệp báo trả không xong, cho nên tiếp tục vay trả, trả vay không có lúc chấm dứt.

Người ta sống ở đời, chúng ta thường nhìn thấy các loài vật nhỏ bé, chúng ta so với những loài vật ấy cũng không khác gì, cứ nhìn xem, ngẫm nghĩ nhiều lần thì tự nhiên giác ngộ được: “Mạng người vô thường, cõi nước mong manh dễ mất.” Trong sáu trăm quyển kinh Đại Bát-nhã giảng rõ với chúng ta, tôi đem hết thầy quy kết lại trong sáu chữ: “Vô sở hữu, bất khả đắc.” (nghĩa là: Không sở hữu, không thể nắm bắt.) “Vô sở hữu” là nói tướng hiện tại, kinh Kim Cang nói: “Hết thấy các pháp hữu vi, như mộng ảo, bọt nước.” Không có sở hữu. Hết thấy các pháp bày ra trước mắt đều giống như ảo hóa, như cảnh trong mộng, không thể nắm bắt. Chúng ta thấy rõ ràng được chân tướng ấy thì tâm được bình tĩnh, trí tuệ khai mở, phiền não dứt trừ, việc xử sự, đối đãi với người, tiếp xúc muôn vật liền tự nhiên hòa ái, từ bi không khác gì chư Phật, Bồ Tát, sao có thể có những thủ đoạn khác thường đối với người khác? Không thể có chuyện đó.

Cho nên, không tiếp nhận những lời răn dạy của các bậc thánh hiền, của chư Phật, Bồ Tát thì chúng ta không hiểu rõ được những ý nghĩa đó, làm việc gì cũng luôn tùy thuận tâm ý phiền não, [như thế thì] không việc gì không tạo nghiệp.

Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng một đoạn này thôi.

(nhạc)

Chúc bạn:

Không làm các việc ác
Mỗi năm được bình an
Siêng làm các việc lành

Năm nào cũng như ý

Website: www.duongdenhanhphuc.vn

Kênh Youtube: [duongdenhanhphuc](https://www.youtube.com/channel/UCv8v8v8v8v8v8v8v8v8v8v8)

Hoan nghênh mọi hình thức ấn tống, sao chép, copy, công đức vô lượng!